

Klassikale competentietraining 'De Plezierige Klas'

De klassikale competentietraining is een preventieve gedragstraining, bedoeld voor de hele klas met als doel het bevorderen van een veilige en plezierige sfeer in de groep.

De kinderen oefenen met sociale vaardigheden en samenwerkingsvormen, met het oplossen van lastige situaties en met hulp vragen als dat nodig is. We bespreken groepsnormen en stellen (gedeelde) groepsregels vast ('zo gaan we op school en in deze klas met elkaar om'). Belangrijk hierbij is dat iedereen mag zijn wie hij is en dat we leren hoe anders we allemaal zijn.

De training wordt in overleg met school, dat wil zeggen met de leerkracht, schooltrainer en IB, afgestemd op de specifieke behoeften van de school, de leerkracht en de (dynamiek van) de klas.

De training staat niet op zichzelf, maar is een werkwijze/aanspreekvorm die voorrang krijgt op het reguliere lesprogramma. Dat wil zeggen dat wanneer er een incident plaatsvindt in de klas (bijvoorbeeld onenigheid, ruzie, misverstand, iemands gum afpakken zonder dit te vragen) het incident direct wordt besproken. De leerkrachten signaleren voortdurend of er sociale vaardigheidstekorten voorkomen en spelen hierop in.

In de training ontdekken de kinderen waar ze goed in zijn en wat ze nog kunnen leren. Kinderen leren op een bij hun leeftijd passende speelse manier hoe ze met bepaalde sociale situaties kunnen omgaan. Ze praten hierover en oefenen met verschillende onderwerpen door middel van creatief spel en specifieke oefeningen.

De situaties worden zo realistisch mogelijk uitgespeeld, zodat kinderen hun nieuwe vaardigheden makkelijker kunnen toepassen in het dagelijks leven. Daarnaast leren ze aan de hand van spelvormen onder andere om stevig te staan, duidelijk te praten, zich te ontspannen en emoties te herkennen bij zichzelf en anderen. Gedurende de week besteedt de leerkracht direct en indirect veel aandacht aan de onderwerpen uit de training.

De training bestaat uit zes bijeenkomsten van anderhalf uur. Deze worden zorgvuldig voor-en nabesproken met de leerkracht(en) om steeds weer in te kunnen spelen op de actuele situatie in de klas.

Er is een ouderavond waarin ouders worden geïnformeerd over de training. Daarnaast ontvangen de ouders (wekelijks) verslagen waarin ze kunnen lezen welke vaardigheden de kinderen hebben geleerd. Daarin staan ook tips.

De Plezierige Klas

Preventief. De training is voor kinderen (groep 5) met als doel een veilig en gezond klassenklimaat.

Maatwerk. Het programma wordt in overleg met de leerkracht samengesteld.

Versterken leerkrachtvaardigheden. Samen optrekken en leren door (na) te doen.

Vaste onderdelen.
-gouden weken
-praatstok
-schildpad-, leeuw-, aap- en pauwrollen

Onderwerpen van de training:

- Complimenten krijgen en geven
- Voor jezelf of voor een ander opkomen
- Iets vragen aan een ander
- Over je verlegenheid heen stappen en je eigen mening geven
- Meer inzicht krijgen in je eigen gevoelens en die van anderen
- Vrienden maken, contact maken, samenwerken
- Vragen om mee te doen met een spelletje en op een rustige manier onderhandelen zodat je geen ruzie krijgt
- Excuses aanbieden
- Rustig kunnen zeggen dat je iets niet wilt of niet leuk vindt
- Leren omgaan met plagen en pesten
- Aandacht voor non-verbaal gedrag. Komt wat je zegt overeen met je houding, je stem, de manier waarop je kijkt en staat?
- Leren eigen keuzes te maken en verantwoordelijkheid te nemen

Resultaten

Zeker wanneer deze training aan de start van het schooljaar wordt ingezet blijkt het de sociale cohesie in de groep te versnellen. Doordat er veel aandacht gaat naar de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen, zeker in een nieuw te vormen groep, worden kinderen zich extra bewust van hun eigen bijdrage aan de sfeer in de klas. Ze leren verantwoordelijkheid te nemen voor bijvoorbeeld kinderen die wat minder snel aansluiting vinden.

Leerkrachten geven aan dat deze preventieve training een waardevolle toevoeging is om alle kinderen aan boord te krijgen, alle neuzen qua omgangsvormen in dezelfde richting te krijgen en een positieve sfeer te creëren. Een schoolbrede aanpak geeft de beste resultaten. Idealiter spreken alle leerkrachten de taal van de competentietraining. Dat wil zeggen dat alle volwassenen op een eenduidige manier reageren op grensoverschrijdend gedrag en dat zij kinderen op dezelfde manier helpen om conflicten op te lossen en andere (lastige)sociale situaties.

Achtergrond

In september 2021 is op het OOGO overeenstemming bereikt om regionaal samen op te trekken als SWV en Gemeente om met het onderwijs de veerkracht van jeugdigen (0-23 jaar) te versterken. Eén van de interventies die werkt aan de versterking van veerkracht is de nieuwe preventieve klassikale training Plezierige klas. Deze is voortgekomen uit de zogenaamde competentietraining. Door de aanpak van de Plezierige Klas leren kinderen in hun natuurlijke omgeving (de klas) sociaal, emotioneel en gedragsmatig competent te worden. De ambitie is om de Plezierige Klas door te ontwikkelen en beschikbaar te maken voor alle basisscholen in Noord-Kennemerland. Hiervoor zijn meerdere opleiders uit de verschillende schoolbesturen opgeleid (en nog in opleiding) tot trainer van 'De Plezierige Klas'. Het uitzicht is een dekkend netwerk van opleiders van De Plezierige Klas gefaciliteerd door de schoolbesturen binnen het Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland. We streven naar één gemeenschappelijke pedagogische (groeps)taal waarin scholen, gemeente en ouders zich kunnen versterken rondom het kind.